

Jaką proponowali przyszłość?

Cel edukacyjny: Uczniowie po wysłuchaniu przemówień noworocznych prezydentów Husáka i Havla, porównują ówczesne wyobrażenia o przyszłości. Zastanawiają się, jak zmiany polityczne wpłynęły na oczekiwania ludzi.

Słowa kluczowe: Czechosłowacja w latach 80., powstanie Republiki Czeskiej, symbole, stałość i zmienność, porównujemy źródła

Praca z poszczególnymi slajdami:

Uwagi:

1 OPIS PORÓWNAWCZY ZDJĘĆ (5 min.)

Zaznaczanie ważnych elementów na zdjęciach i ich opis porównawczy.

Uczniowie mogą zauważyć, że Gustáv Husák przemawia z bardziej luksusowego otoczenia (wnętrze, wyposażenie meble, zdobiony zegar, kwiaty, przedmioty symboliczne). Pomieszczenie, z którego przemawia Václav Havel, wydaje się oddawać bardziej cywilne wrażenie i zawiera przedmioty codziennego użytku bez wyraźnego znaczenia symbolicznego (zwykła szafa, kubek z ołówkami, książki). Ubiór oraz pozycja przemawiających są jednak podobne.

2 SŁUCHANIE NAGRAŃ (8 min.)

Wysłuchanie dwóch noworocznych przemówień prezydenckich. Nauczyciel przypomina pytanie podstawowe: 🗣 Jaką proponowali przyszłość?

3 ANALIZA NAGRANIA I (6 min.)

Zapis głównych myśli przemówienia G. Husáka o przyszłości do dwu wcześniej zaznaczonych pól na zdjęciu.

Husák łączy przyszłość z programem partii i stopniowym rozwojem budowania socjalizmu. Wzorem jest społeczeństwo radzieckie. Nawiązując do rocznic (1918, 1948, 1968) prezydent przypomina, że trudne walki zostały zwyciężone też w przeszłości.

4 ANALIZA NAGRANIA II (6 min.)

Zapis głównych myśli przemówienia V. Havla o przyszłości do dwu wcześniej zaznaczonych pól na zdjęciu.

Havel odcina się od tradycji przemówień noworocznych i zaprzecza pięknym perspektywom, które obiecywał jego poprzednik. Ujawnia zły stan przemysłu, edukacji, środowiska, opieki zdrowotnej i moralnego stanu społeczeństwa. Prezydent mówi o nowej epoce, która ma opierać się na nowym podejściu do społeczeństwa.

W przyszłości mamy szansę wnieść do światowej polityki nowy element oparty na miłości i zrozumieniu. Wzywa obywateli do przywrócenia polityki opartej na moralności.

5 INTERPRETACJA PRZEMÓWIEŃ (10 min.)

Na podstawie poprzedniej analizy i porównania przemówień uczniowie odpowiadają na pytania do pól tekstowych: ? Czym różniły się przemówienia noworoczne? ? Jaką przyszłość prezydenci proponowali obywatelom?

Przemówienie Husáka nie jest dramatyczne, nie zawiera żadnego zasadniczego przekazu, odpowiada przewidywalnym konwencjom.

Przemówienie Havla jest dramatyczne, dostarcza istotnych i nowych informacji, apeluje do słuchaczy. Husák oferuje spokojną przyszłość opartą na stopniowym rozwoju zgodnie z planem partii. Havel przedstawia przyszłość jako dramatyczną zmianę oraz wielkie wyzwanie do odrodzenia społeczeństwa.

Kolejne możliwości wykorzystania na lekcji:

Pojawia się możliwość porównania przemówień noworocznych Gustáva Husáka i Václava Havla z przemówieniami starszych prezydentów z okresu międzywojennego lub komunistycznego, ewentualnie z przemówieniami obecnego prezydenta.